Allegro (onder ps. Else van Brabant)

E.J. de Moulin-van Harlingen

bron
E.J. de Moulin-van Harlingen, *Allegro (onder ps. Else van Brabant)*. C.L.G. Veldt, Amsterdam 1898

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/moul022alle01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

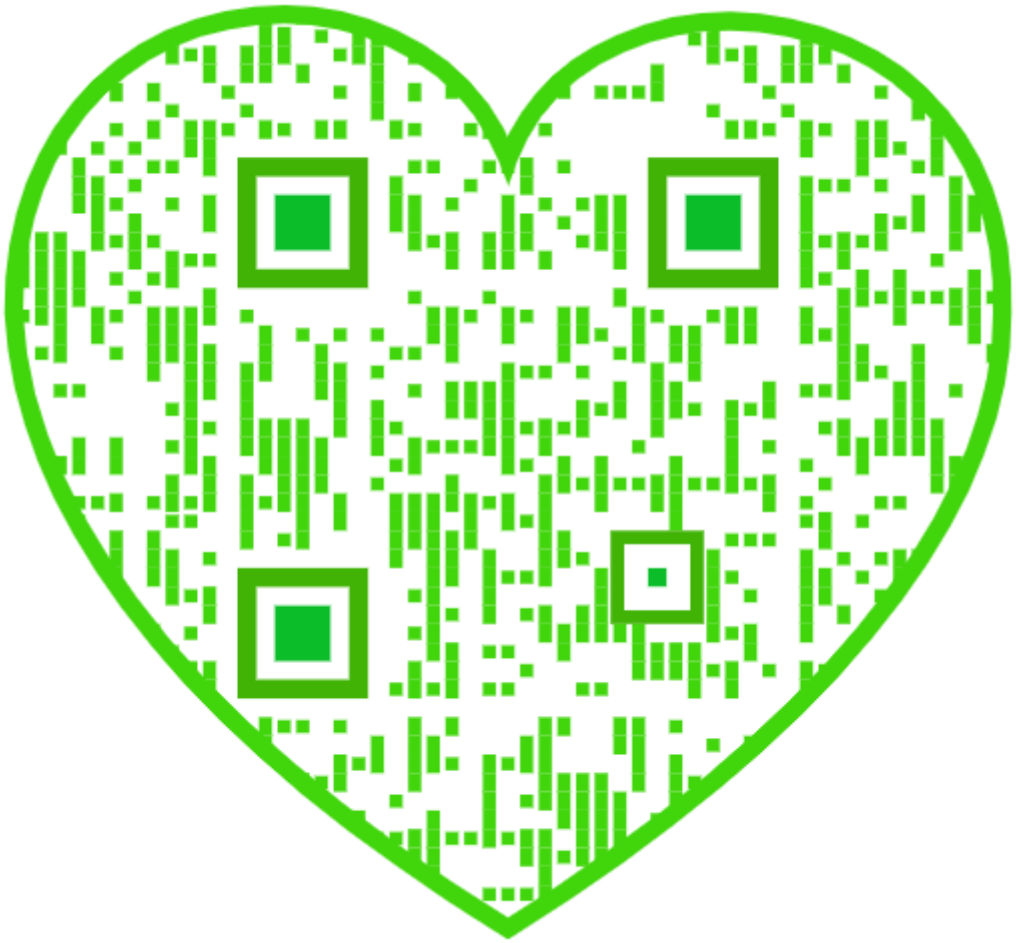

Allegro.

Door de schemering vloeide haar pianospel, waar iedereen stil naar luisterde, elk zijn eigen gedachten volgend.

Kalm aangonzend naderde een tonengolf, of ze op een vlakke kust afkwam en ruischend brak. Een tweede soesde wollig er over heen - en weer een - en weer een - met telkens vaster aan-groeiend geluid, als van een wassende zee bij zomer-avond.

Toen lichtte hoog er boven uit een stem, of daar een mensch aarzelend zich zelf iets vroeg, blij òp-mijmerend in

zang, die peinzend wegzonk naar de diepte.
E'en donkere grondtoon sloeg weg het zee-vizioen.

Toen was 't of er frisch en zonnig een lief en heel gewoon verhaal begon, vertrouwelijk en teer, van jonge levens, harmonisch vloeiende naar elkaar, als tweelingsstroomen, die elkander vinden in rustig-wijde vlakte van geluk.
Maar plotseling een schelle twijfelklank, hoog snerpend er hoven uit, breekt den zonnigen geluksbloei neer tot stilte.

Dan uit de diepte een dof aan-gonzen van lage herinnerings-tonen; die steunen òp met smart-kracht, stormen aan met altijd sterker voelensmacht, tot een hartstochtelijk op-bruischende weeklacht om-

hoog-trilt en neerslaat in een brekend akkoord -

Of daar een mensch na heftige klacht het hoofd in de armen verbergt en schreit.

En zacht overredende als een stem, die over snikken been troost, doemt het lieflijke zonne-verhaal weer op - het verhaal van die twee elkaar zoekende levens.

Maar weemoedig, als een gelaat dat zich oplicht, bleek en nat van tranen het zacht-afwerende leed-geruisch.

En donker-droef zingt de herinnering weer, en voller, voller wordt haar smarte-macht, en zwelt op naar luid-weenende hoogte, en er over-heen klinkt een overredende stem, die wel de werkelijkheid lijkt.

Maar worstelend wringt zich de smart-macht los uit die lichte omkransing, en davert er overheen met een forsche beweging van geweld, die ze afsluit met sterke, vast-gewilde akkoorden van bevestiging.

Dan blijft 't enkele sekonden doodstil.

Als koele dauw op zomer-avond daalt eindelijk neer een teere druppelval van klanken, zoet-aanvloeiende als een bekentenis, bedwelmend omruischende, als liefde.

En dan jubelen ze op, helder en blij, de licht-geluiden van vreugde, wit, geel, licht-rood, heel licht, heel licht wegzwevend, weg de naar hooge lucht.

Aan 't einde nog éénmaal het oude, zonnige verhaal van twee menschenzielen, die elkander vinden - weg-blankende in kalme klanken van berusten-in-geluk.

Het bleef stil enkele sekonden.

Martha zat nog voor de piano.

Tegen een der balkon-deurposten aangeleund stond Willie, peinzend ver-weg starende.

Op 't balkon bij de theetafel zaten mama en de twee getrouwde zusters en begonnen weer over modes te praten.

Toen draaide Willie zich om en kwam naar binnen; ze legde haar arm om Martha's hais en kuste haar.

‘Wat was dat mooi, Martha.’

Deze trok het jonger zusje naar zich toe en voelde tranen op het zacht gezichtje, dat zich teeder drukte tegen 't hare aan.

Zoo kwamen ze enkele oogenblikken daarna op 't balkon.

Martha, de jonge weduwe, donker en rijzig in 't zwarte kleed - geen rouwkleed, en aan haar arm blonde Willie in haar wolkenlichte japon, als een droom van lente.

't Leek wel een verzoening.

O, 't had Martha pijn gedaan bij den grooten strijd, die 't gelooven-in-geluk voerde met haar donkere herinneringsmachten; pijn, dat haar lievelingszuster zich van haar had afgewend, dat de oude, teedere vertrouwelijkheid verdwenen was, dat Willie, de arme overspannen zenuwachtige Willie haar soms woorden toevlijmde, scherp en hard.

Maar Martha begreep, wat er omging in haar zusters denken en voelen, sterk en heftig als haar eigen.

Als schoolmeisje, toen Martha al ge-

trouwd was, had Willie 't gezegd in haar oor: als zij ooit trouwde, nooit met iemand anders dan neef Frans.

Martha's ongelukkig huwelijksleven was plotseling geëindigd met den dood van haar man.

Toen ze, bijna een kind nog trouwde met den rijken, veel ouderen echtgenoot, omdat iedereen dat zoo'n groote eer voor haar vond en zij zelve ook, was 't haar heel even droevig en vreemd geworden in 't jonge hart om Frans' bleek ernstig gezicht bij hun eerste ontmoeting.

Nu was ze weer thuis, al bijna twee jaar.

Frans kwam dagelijks. Och, dat had

hij vroeger ook gedaan. Maar ze voelde 't wel, dat hij nu kwam voor háár. Ze voelde 't, maar gelooven wou ze 't niet, en er op vertrouwen niet, op 't mooie geluk, dat almaar nader kwam.

Ach, en arme Willie!

Neen, ze zou zich wel vergissen. Het was dat jonge, zonnige lente-kind, dat hem trok naar hier.

Niet zij-zelf, die schaduw en teleurstelling en droefheid was in het huis gelukkige zusters.

Zóó wou ze denken.

Maar zoo voelde ze niet.

Martha werd wakker in haar kamer vol zon. - Ze merkte dat Willie binnen was gekomen.

O, ze was nòg gelukkig om 't vredegevoel van gisteren. Ze strekte de armen naar haar zuster uit, en ze stoeiden samen, als in den onden, gelukkigen tijd.

Toen stond Willie in eens weer recht voor 't bed. Ze hield, een brief nu verfrommeld, in haar hand. Dàt was 't makkelijkst voor haar, het nieuws zóó te vertellen, als een grap.

‘Morgen ga ik naar den Harz.’

‘Wat zeg je?’ en Martha zat in eens recht overeind in haar bed.

‘Ja - of eigenlijk, morgen nog niet. Morgen ga ik naar Arnhem, bij tante Jeanne logeeren, om haar te helpen klaar te komen voor de reis. En dàn gaan we naar den Harz, den heelen zomer. Is 't geen goddelijke invitatie?’

Martha begreep in eens: Willie wou weg. Als... die andere redenen er niet waren, zou Willie niet weg willen, zoo plotseling.

Ze nam de handen van haar zuster in de hare en keek ernstig naar haar op.

‘Willie, lieve schat, zeg me eens eerlijk, zou je niet liever hier blijven?’

‘Neen, neen. Morgen ga ik weg. Dag zus. Tot straks.’

En als een vogeltje wipte ze de kamer weer uit.

Den heelen dag hadden de zusters 't druk met boodschappen doen en koffers pakken voor 't onverwachte vertrek.

Martha voelde dof-droevig in zich iets treuren, of *zij* 't was, die haar zusje wegjoeg. Telkens vroeg ze of Willie niet nog een paar dagen wachten zou.

Maar Willie won niet.

De oude teederheid was heelemaal weerom. En, voor ze den volgenden morgen wegging, zei ze, een oogenblik met Martha alleen: dat 't beter was zoo, veel beter. Ze was niet lief tegen Martha geweest den laatsten tijd - dat kon ze niet helpen; maar nu speet het haar zoo.

Nu zou 't wel overgaan - reizen was zoo heerlijk!
Ze hadden allebei tranen in haar oogen.
Toen kwam 't rijtuig voor en brachten Mama en Martha haar naar den trein.

Zijn lange, donkere gedaante stond in de lichte deur-wijdte.

't Was of hij aarzelend zocht, voor hij binnenkwam.

Martha's hart stond even stil.

- Nu zocht hij Willie zeker, en zag háár niet eens; en hij zou dadelijk vragen, waar die was, en dat zou een zeker teeken zijn: hij kwam voor Willie alleen.

Maar hij zocht háár. Want zoodra hij haar zag, lichtte een groote vreugde zijn gelaat op, en kwam hij naar haar toe, met uitgestoken hand.

Martha voelde, dat ze bloosde, en ze

zag ook over zijn donker gelaat een rooden gloed gaan.

Haar moeder kwam binnen en vroeg, wat hij daar wel van zei, van Willie's weg-reizen.

Daar had hij nog niets van gehoord. Ja, dat was heerlijk voor Wil, in den Harz zoo'n heelen zomer.

Geen teleurstelling of spijt op zijn vriendelijk gezicht. Hij had quatre-mains meegebracht voor de zusters. Zou hij ze nu met Martha probeeren?

Hun vingers stoeiden in vroolijk zoeken over de toetsen in een scherzo, dat ze door gingen à vue.

De oude mevrouw, met een handwerk voor het raam, keek naar hen; er was weemoedige spijt in haar verwachting: zou voor haar oudste lieveling nog kunnen òp-bloeien het geluk, dat bijna vernield was geworden voor goed, door haar valsch gevoel van moederlijken trots en berekening?

Frans vroeg, of hij mocht blijven eten; hij had vergeten, om 't op zijn kamer te bestellen.

's Avonds bood hij aan een brief weg te brengen voor Martha's moeder aan Willie, die nog van allerlei vergeten had; en hij vroeg Martha met hem mee te gaan.

Ze doolden gearmd van de brievenbus af 't avond-stille park in.

En ze spraken over Willie en over hun kindertijd; haar jaren van getrouwdzijn roerde hij nooit aan.

Ze gingen langzaam, zwijgend weer naar huis.

Hij had nog niets gezegd, en toch geloofde Martha 't nu.

Den volgenden morgen, vroeg na 't ontbijt, liep ze 't zomer-park in.

Een lichte blijdschap leefde in haar. Al haar twijfel, haar laatste weemoed was verdwenen als nevel, vluchtende voor de morgenzon.

Ze had nu behoefte aan een bad van licht en lucht, als een vogel, die de vleugelen uitslaat om weg te drijven in wijde zonnelichte zomer-vreugde.

Ze stond op eens voor een groot perk vol rozen. Het had dien nacht hard geregend, en nu waren honderden knoppen open gesprongen en lieten de roode, weeldevolle bloemen zien, voor 't eerst.

Maar haar verwonderde het niet, het smolt juichend ineen met haar groote, wijd-bloeiende blijdschap. En als om haar heen rozen waren ontknopt aan al de boomen en rozen gestrooid op den weg voor haar voeten, zou haar dat niet verwonderd hebben. Ze zou alleen in haar over-rijk gevoel van weelde, zóó als ze nu deed, het gelaat bedekt hebben met de handen, om weg te bergen den triomf-lach van geluk, die òpkwam om haar mond, diep in-ademend de bedwelmend geurende morgenlucht.

Toen hoorde ze plotseling zijn stem achter haar, verbaasd, dat hij haar hier vond, zoo vroeg. En ook dat verwonderde haar niet.

En ze zag hem aan met al het geluk in haar ziel-doortintelde oogen, en zag

het weerglansd op zijn blij-verrast haar aanziend gelaat.

Toen zei hij, dat hij naar haar toe had willen komen, maar dat hij 't nog te vroeg vond, en daarom liep te wachten hier.

Ze lachte nog vroolijker naar hem op: dan was 't maar gelukkig, dat ze hem hier ontmoette!

En hij zei: hij had gisteren vergeten iets te zeggen...

Ze vroeg niet wat.

Of - vergeten niet. Uitgesteld, almaar uitgesteld. Maar nu wou hij er niet langer mee wachten.

En hij vatte haar neerhangende hand, en vroeg, of ze begreep, wàt dat was?

En haar blik was haar antwoord.

Rozig-Lampken.

I.

Het lange, dikke ijzerdraad trilde onder het wringen van Walter's sterke vingers; er moest een lampenkap van gemaakt worden voor Nina, die er met een gloei-rood gezicht naar zat te kijken.

‘Doe je je handen geen pijn?’ vroeg ze, ‘dan moet je ophouden hoor.’ Maar ze wist eigenlijk wel dat zijn ‘toover-vingers’ (die noemde ze zoo uit bewondering van zijn mooi viool-spel) hun taak niet zouden opgeven, voor hij 't werk,

dat hij haar uit de handen genomen had, zou hebben afgemaakt.

Knak... en met een fermen kneep, brak hij 't laatste ijzerdraad door. Het eind ervan sprong hoog op, tegen Nina's oor aan.

‘Kindje,’ zei hij bezorgd en lichtte even het donker krulhaar op, waarachter haar klein oor gloeide, ‘bezeer ik je?’

‘Neen, neen,’ en ze trok haastig haar hoofd achteruit, of ze schrikte van de aanraking van zijn koude hand. Nog warmer rood kwam naar haar wangen, en de donkere oogen, die ze met schuchter-vragende vreugde naar hem opsloeg, wendde ze af een beetje verlegen naar Hedwig toe.

Hedwig, Walter's oudere zuster, zat aan den overkant van de tafel en keek naar

hen, wel glimlachend, maar toch met ernst.

Er kwam vroolijke, roode zij voor den dag; die werd gewonden, geschikt, geplooid, geknipt om 't ijzer karkas. Nu was Nina de baas, maar zij kon toch de hulp van zijn toovervingers niet missen, die 't werk nog niet loslieten.

't Was een blij gedartel van lapjes, rood als rozebladen, en, als adem van zomer er tusschen, hun lach.

‘'t Is af.’

Nina keek blij naar 't mooie kapje, omhooggehouden in Walters hand.

Hij liet de lampe-vlam er door schijnen:

‘Zie-je, als er licht achter brandt zal 't lijken op een groote, rooie bloem.’

‘Een geluksbloem,’ dacht ze stil in zich zelf, want ze was dien avond heel gelukkig geweest.

II.

Haar vreugde was hij.

Haar schuchter-vragende vreugde.

Zij was gelukkig nu, en ze wist vaag, dat ze van 't geluk nooit meer moest vragen dan dit.

Zij hadden een vroolijk, bezig leven onder elkaar. Hedwig was leerares in Geschiedenis aan de Meisjes-Hoogere-Burgerschool. Nina, haar nichtje, een wees, was aan een Rijks-kweekschool opgeleid voor 't onderwijs, en 't sprak zoo van

zelf, dat zij hij Hedwig wonen kwam, toen zij ook benoemd werd in de hoofdstad.

En 't sprak ook van zelf, dat zij daar heel gelukkig was; dat zij veel hield van Hedwig's moeder, die met hartelijkheid voor haar zorgde, en van Hedwig, een trouwe, oudere zuster voor haar.

Maar 't meest hield ze van Walter.

Waarom toch, waarom?

Ze wist 't zelf niet.

Hij droeg al een aureool in haar verbeelden, nog vóór zij hem goed kende, want hij was een bekwaam violist en maakte veel naam in de hoofdstad. Nu gaf hij haar les; maar zij was niet buitengewóón muzikaal en ook te laat begonnen. En toch verloor hij nooit 't geduld om haar te helpen. Hij hield veel

van 't dankbare kind, dat als een aardig zusje voor hem was, de laatste vier jaar.

Maar al de warmte en liefde, die Nina in dit huis ontving, concentreerde zich om hèm, die voor háár was: het hoofd van het gezin.

En ze dweepte met hem, ze droomde van hem en kreeg hem erg lief.

III.

En dien avond bleef ze heel lang opzitten, alleen in haar kamer.

Met zachten gloed schemerde de vlam van haar miniatuur-lamp achter de donker-roode zij.

Haar stille, roode geluksbloem.

Waarom maakte het haar treurig er in te turen?

't Was toch immers haar geluk, dat daar gloeide, warm en zacht, zooals haar geluk was - onzeker - o, een adem-

stoot en 't was uitgebluscht - maar ook - urenlang kon 't voortgloeien, rood en stil, zooals die kleine, schemer-roode vlam!

Ze had haar wit nachtkleed al aan, en nog altijd zat ze droomend te kijken in het zachte gegloei van het roode licht.

Dat zou ze nu voortaan elken avond doen, een poos, vóórdat ze slapen ging.

En later zou ze 't hem vertellen, dat eens, toen ze nog niets anders had dan dìt...

- Later? - Wanneer?

O, denk toch niet aan later!

En ze sloeg de handen voor de oogen; ze blies het roode lichtje uit, en ging naar bed, en droomde voort.

IV.

Eens, toen zij binnenkwam op het theeuur, stond Walter klaar om uit te gaan. Hij was in druk gesprek geweest met Hedwig en zijn moeder, doch allen zwegen plotseling, toen Nina binnenkwam.

‘Ga jelui uit?’ vroeg ze. ‘Mag ik mee? Ik wou nog zoo graag in 't park wandelen vóór donker.’

Niemand antwoordde. Ze merkte op eens, dat er een drukkende stilte in de kamer hing.

‘Walter moet uit, en ik heb nog iets te doen, maar ik kom toch gauw hoven bij je op je kamer.’

Ondanks dat Hedwig haar lief naar zich toe trok, en haar een kus gaf, voelde Nina toch, dat ze als een kleine meid werd weggestuurd.

‘Goed hoor, tot straks dan,’ zei ze quasie-luchtig.

Ze voelde zich verlegen, ze wist zelf niet waarom; ze keek naar de portefeuille, die ze in haar hand hield. ‘Ik heb de slapende Venus nageteekend. Wil je 't nog even zien?’

Hedwig bekeek de teekening, tamelijk goed gecopieerd naar een photographie.

‘Moet je ook niet eens kijken, Walter?’ vroeg zijn moeder, en 't was of er verwijt klonk in haar stem.

Hij stond voor het venster, met zijn rug naar de meisjes toe.

Nu keerde hij zich om, nam de teekening in zijn handen, keek er naar, maar Nina voelde wel, dat hij niets zàg.

'Ja, heel aardig.'

Nina hield de portefeuille open, hij schoof het blad er in, zonder dat hij merkte, wat hij deed, en ging weg met Hedwig.

Zoo gauw ze kon ging Nina terug naar haar kamer, en wachtte op Hedwig.

Wat was er toch gebeurd daar beneden?

Wat was Walter vreemd! Hij had haar in 't geheel niet aangekeken.

Zou hij verdriet hebben?

Maar ze waren alle drie zoo stil en stijf geweest. Wat zou er toch zijn?

Och, het ging háár immers niet aan! Waarom zou zij vóór anderen het recht hebben Walter's geheimen te weten - want er waren geheimen, groote geheimen, dat voelde ze.

... Geheimen, die het Einde brachten misschien!

Pas op, niet huilen - zoo dadelijk komt Hedwig, en wat moet ze zeggen, als die ziet, dat ze heeft geschreid?

Ze neemt een boek en probeert te lezen.

O, wat duurt het lang, eer Hedwig bij haar komt!

Eindelijk hoort ze haar stap de trap opkomen.

V.

Een paar zenuwachtig-harde tikjes tegen de deur.

‘Binnen!’ riep Nina, opziend uit haar boek, of ze er heel erg verdiept in was geweest.

Hedwig deed vreemd, zei vluchtig iets, dat Nina niet verstond en ging recht op haar laag stoeltje af, waar ze in neerviel met 't hoofd in haar handen, zonder Nina aan te zien.

‘Wat ben je lang weggebleven,’ zei Nina, om toch iets te zeggen.

‘Ja - we moesten heel naar Fanny Witsen.’

Nu kwàm het. Nina voelde 't als een venijnig gluipend beest òp-kruipen naar haar hart.

Als zij zich nu maar ìn kon houden, geen enkel teeken gaf van pijn, als 't ergste kwam.

Haar stem klonk heel kalm en gewoon; toen ze zei:

‘Naar Fanny Witsen? Wat ver!’

Fanny Witsen was een concertzangeres, gevierd en mooi en jong.

Vroeger was ze wel een enkele maal bij hen aan huis geweest.

Stug en stroef, of 't iets was, dat ze vertellen moèst maar bijna niet kòn, ging Hedwig voort:

‘Walter moest haar spreken.’

‘Ik wist niet, dat hij haar zoo goed kende?’ en Nina sprak nog vast en langzaam - maar elk woord, elke seconde, die haar scheidde van het onbekende, dat daar aansluipen kwam, leek haar een eeuwigheid.

‘Wij ook niet. Maar hij heeft haar veel ontmoet den laatsten tijd.

- Hij heeft haar gevraagd.’

‘En?...’

‘Neen,’ schudde Hedwig met 't neergebogen hoofd.

Toen bleef het enkele oogenblikken doodstil. Maar Nina moèst volhouden. Eén moment was 't, of ze zich zou neerwerpen aan Hedwig's schoot en het uit zou snikken aan haar hart, en zeggen, hoe vreeslijk dàt was.

Maar een sterk niet-willen hield haar

terug - daar staande bij de tafel, waar haar hand op steunde.

En lief, met vriendelijk meelijden vroeg ze:

‘Hedwig - wat vreeslijk voor Walter. Spijt het jou ook?’

- O, wat was ze toch ónwaar en valsch tegen haar beste vriendin. Maar ze kòn niet anders.

En vóór haar, Hedwig, lichtte nu eerst het gebogen hoofd even op, om Nina aan te zien. Maar ze zag niets dan schemerig-donker. Nina's hoofd tegen 't matte schijnsel van Rozig-lampken, dat heel laag brandde.

‘Neen, neen,’ antwoordde ze toen zenuwachtig op Nina's laatste vraag.

‘Ma en ik houden niet van haar. We hadden er niets van gehoord, want Walter

heeft er niet van gesproken vóór vandaag.

Ik dacht het wel dat het zóó zou afloopen. Ik heb bij Ma gewacht, tot hij terugkwam.'

Nu hield Nina 't niet langer uit.

Ze zàg Walter's trouwe zuster, wachtende vol zorg over haar broer, die zich zoo ongelukkig zou voelen nu, op dit oogenblik.

En 't was heel natuurlijk, dat zij met hartstochtelijke innigheid haar armen om Hedwig's hals sloeg en haar kuste:

'Arme, lieve schat, wat heb je veel verdriet gehad van avond.'

Hedwig voelde zacht dat warm gezichtje tegen het hare aan, en ze wìst alles, ze vòelde alles; ze wist, hoe er door die beiden geleden werd nu, en daardoor was haar eigen leed zoo groot.

En zij ook wou haar weten niet verraden.

Eindelijk vroeg Nina: ‘Wat zal Walter ongelukkig zijn. - Toe, ga gauw naar hem toe, anders merkt hij misschien, dat ik 't ook weet. - 't Is erg goed, dat je 't me gezegd hebt. Maar vertel nu beneden dat ik al naar bed was. - Toe, Hetty-lief - ga nu liever heen.’

Nog een hartelijken nachtkus, en Nina was alleen.

Daar zat ze voor zich uit te staren op dezelfde plaats, waar Hedwig aanstonds gezeten had; heel lang, heel lang.

Ze was versuft onder de plotselinge, harde smart.

Wat was er toch eigenlijk gebeurd?

Had ze iets verloren?

Ze had immers vroeger nooit haar droomgeluk geloofd. Ze had 't altijd geweten, dat zóó iets éénmaal komen zou.

Ze voelde met haar hand aan haar voorhoofd.

Vreemd. Was *zij* dat nu, die hier neerzat, *zij*, Nina, die een paar uur geleden nog lachte en vroolijk was - zij,

een vreemd, arm wanhoopswezen, dat ze nooit te voren had gekend?

Haar blik dwaalde terug naar Rozig-lampken.

Plotseling zag ze het warm-roode licht - haar geluksbloem.

O, die moest weg - weg.

Waarheen?

Haar vorig kapje was in brand gevlogen bij ongeluk. Zoo kon 't met dit ook gaan.

Voorzichtig, bijna eerbiedig nam ze 't zijden ding in haar hand.

't Had een leugen verteld, zoo lief, zoo lief - maar toch een leugen - en daarom moest het weg.

Ze drukte de zachte zij tegen haar wangen, tegen haar lippen aan.

Toen drongen de eerste tranen naar haar oogen toe.

Daar lag het roode kapje op het witte marmer van haar waschtafeltje, zoo koud, zoo koud - als de kille waarheid, die zij nu wist.

Ze streek een lucifer aan, die ze neerlegde in de teere kant. Hoog-op bruischte een helle vlam, enkele seconden, en zonk toen in elkaar in ragfijnen molm.

Als brandende veeren vlogen nog eenige vuurvlokken op.

Ze wierp er water over heen.

Nu niets meer dan wat dunne vlokken, die bovendreven als bladen van rouwbloemen.

Ze wierp zich op haar bed en snikte haar wanhoop uit.

VI.

Schijnbaar gingen de dagen voorbij, net als vroeger.

Maar voor Nina was alles veranderd.

Vroeger vond ze haar werk-uren tamelijk vervelend en was thuiskomen een geluk voor haar; en ze merkte nu pas hoeveel vreugde er voor haar gelegen had in allerlei kleinigheden.

Walter's welkomstgroet, als ze thuis kwam, zijn jongensplagerijen, en de gezellige, huislijke uren, als zij vroolijk bij elkander waren.

Nu was 't alles over, in eens.

Walter was stil en afgetrokken, zat veel in zijn kamer alleen. - Hedwig en tante waren bedrukt en ernstig.

Alleen Nina deed soms, of ze heel opgewekt was, pratend met veel vroolijkheid of vuur over kleine voorvallen van den dag, omdat toch vooral niemand zou denken, dat *zij* bedroefd was.

Maar ze was ook graag alleen, en zelfs de schoolkamer met de drukke, woelige kinderen er in was nu een vluchtplaats, welkom voor haar weenens-droef voelen, dat niemand mocht raden.

Zij raadden het niet, die kleine, rondoogige wezens, die veel van haar hielden. Ze keken alleen soms verwonderd, als ze lang staarde naar één zoo'n kopje of er over heen, ver weg, - waarheen?

Zij zouden nooit vragen, waarom ze zoo deed; zij lachten terug als *zij* weer lachte en zagen haar tranen niet.

Soms nam ze zoo'n klein wezen op in haar armen, en als ze zoo'n zijig wangetje voelde tegen haar gezicht aan, en zoo'n paar armpjes hartelijk vast om haar hals, was haar dat troost.

Ze vulde veel vrije uren met hun spel.

Ze wist arme, kleine schepsels, die verwaarloosd werden of gebrek leden - en ze zocht ze op en verzorgde ze.

Ze glimlachte, als de menschen die haar graag geld gaven voor dat werk, haar zoo bijzonder lief en goed vonden: zij wist wel beter, haar schijnbare edelmoedigheid en zelfverloochening had geen ander doel, dan dat zij mocht vergeten.

Soms maakte haar geheim haar ang-

stig en benauwd. 't Was, als zij allen weer te zamen waren, net als vroeger, en als ze vreesde voor een woord, een naam, die haar leed kon doen opschrikken uit zijn schijnbare rust, en haar verraden.

Eens zag ze in de courant een concert-aankondiging met den naam van Fanny Witsen, in groote, zware letters, helder leesbaar.

Nina wou doen, of ze niets gezien had, en haastig doorhaken aan haar kantje. Plotseling was 't, of zich iets dicht schroefde in haar hart: dat gevoel had ze al meer gehad - als ze maar stil bleef zitten, ging 't wel voorbij.

Maar Hedwig had alles gezien, haar verschrikt wegschuiven van de courant met de groote letters er midden in, haar hoog-rood gezicht buigend over haar

werk, toen haar plotseling bleek-worden en leunen achter in haar stoel.

Ze stond op, kreeg eau-de-cologne, waar zij Nina's voorhoofd mee afkoelde, en in haar groote zorg toch schijnbaar rustig, vroeg ze: ‘Nina, wat ben je bleek, heb je hoofdpijn?’

Nina hield de oogen toe; op 't bleek gezicht lag al haar lichaams- en zielelijden.

Walter sprong op.

‘Nina - kindje - wat scheelt er aan.’

Hedwig liet hem begaan.

Hij nam haar kleine, koude handen in de zijne, en hij lichtte haar neerzinkend hoofd zacht op: ‘Hedwig - gauw - haal water.’

Toen Hedwig terugkwam, had Nina de oogen weer open en lachte ze met een

vluchtig rood op haar zenuwachtig trillend gezicht.

Walter hield haar nog vast, en ze bleef tegen hem aanleunen, terwijl zij zich water liet geven door Hedwig.

Tante wou dadelijk een dokter laten komen. Maar Nina verzette er zich zoo heftig tegen, dat Hedwig uitstel beloofde, als zij nu rustig ging slapen.

Zij bleef bij Nina, tot ze in bed lag, met gloei-roode wangen en schitterende oogen.

Of Hedwig vooral niet om een dokter zenden zou - smeekte ze nog op 't laatst. Want ze vreesde de scherpziende oogen van dien man, die haar vragen zou naar alles, wat oorzaak kon wezen van haar ziek-zijn.

En Hedwig beloofde het, als Nina goed sliep vannacht en morgen beter was, en

als ze er dan ook wat gezonder ging uitzien dan in den laatsten tijd.
Hedwig zei niet, dat ze al weken, maanden lang ongerust was over Nina.

De aanval kwam echter niet terug.
Walter was zoo lief en bezorgd voor zijn nichtje, dat Hedwig zelfs begon te gelooven aan een einde, dat gelukkig voor hen allen kon zijn.
Nina herleefde, of een nieuwe lente voor haar was opgegaan.
Wel kwam, toen zijn eerste bezorgdheid voorbij was, de sleur terug.
De sleur van haar dof, langzaam voortsleepend hopen.
Zou 't komen - kon 't nog komen, 't geluk?

Ze durfde 't zich niet vragen.

Zoo leefde ze voort, vreezende en wachtende, met haar groot, stil verlangen.

VII.

Twee jaren van gelukkige rust gingen voorbij.

Daar kwam op eens Fanny Witsen terug - zij was in Hannover geëngageerd geweest met haar impressario; ze had haar verloving verbroken en vestigde zich nu in de hoofdstad als concertzangeres.

Walter was nu weer zelden thuis.

Nina hoorde hem veel praten over artistieke soirées; na zulke avonden was hij altijd luidruchtig vroolijk.

Zij begreep alles.

't Was terug - en nu was ze zoo zwak en moe, dat ze niets meer dragen kon.

Walter's verloving werd kort daarna publiek.

Hedwig legde zooveel mogelijk beslag op Nina - onder voorwendsel van eigen groote geheimen, die weldra niet geheim meer bleven: haar verloving met een jong leeraar.

Nina had heel veel te doen voor Hedwig's nieuw huishouden. Ze gaf zich een eindelooze taak op, vooral voor kleine vrienden en vriendinnen.

Gejaagd, schijnbaar opgewekt, altijd bedekkend hoe vermorzeld, verguisd haar arm, vertreden hart was, vluchtte ze door haar dagen heen.

Werken, altijd werken, dat was de zee waarin ze zich wierp, en half bewusteloos liet ze zich over-golven door de sombere eindelooze reeksen van uren.

VIII.

Eens droomde ze een somberen droom.
Ze woonde alleen in een groot huis, voor 't eerst.
Hedwig was weg en tante was weg.
Of die dood waren, of waarom ze haar alleen gelaten hadden, wist ze niet.
Maar in 't groote, holle huis werd 't haar eng, ze vluchtte naar buiten.
't Was avond in 't najaar.
Wind en regenstralen zweepten om haar heen in lange, donkere straten.

Ze zocht een verre buurt in de armenwijk; ze wist er goed den weg. Een nauw portaal moest ze in, zwart-donker als een grafspelonk, en toen omhoog langs een uitgesleten trap, op gevoel af, in donker. Aan 't eind ervan wist ze een deur. Ze klopte aan. Een stem riep ‘binnen.’

Rondom de tafel aan hun avondmaal, dat in één schaal in 't midden stond, zaten de vader en de moeder en een groote kring van kinderen met blonde hoofdjes.

Tusschen die alle in zette de vader een stoel neer voor haar.

En moeielijk, hortende begon ze toen haar boodschap, die ze toch lang te voren al bedacht had.

‘Wilt ge me niet één afstaan van uw kleintjes? Ik ben zoo alleen.’

En in haar groote verlatenheid liet ze haar hoofd neerzinken op haar armen, en snikte ze onder 't verwonderd zwijgen van die arme menschen om haar heen.

Ze werd wakker in een heftig klemmende benauwdheid; ze wou roepen, maar ze kon het niet.

Toen het hartkloppen bedaard was, en haar angst voorbij, werd voor 't eerst de gedachte in haar wakker, dat zoo'n aanval wel eens haar dood kon zijn.

Eerst schrikte ze.

Maar toen bedacht ze, dat zóó toch wel haar wensch was - een einde aan 't stille knagende verdriet: sterven, hier?

midden tusschen die allen in, die haar het liefst waren, en die haar zouden wegdragen met tranen en veel liefde.

IX.

‘Zóó zal ik 't wel kunnen uithouden’ dacht ze met een zucht, die ze zelf niet voelde.

't Was Sint Niklaas-avond.

Nina had het dagen lang overstelpend druk gehad; ze had bijna niet aan zichzelf kunnen denken.

Nu was ze doodmoe van 't boodschappen doen en sjouwen door modder en regen.

Honderd plannen voor haar kleine

vrienden hadden haar bezig gehouden in die dagen, zóó dat ze niet gevoeld had, hoe vermoeid ze was, vóór dit uur, nu ze uitgeput maar in een zoet-weeke tevredenheid even uitrustende boven op haar bed - om straks gauw op te springen, want 't voornaamste kwam nog: 't uitdeelen van die schatten - rondkeek in haar ontredderde kamer.

Het artistieke glimpje, dat deze anders droeg, was nu geheel verdwenen.

Voor haar op de tafel zat een blonde pop, tusschen groote grauwe en witte zakken, borstplaat-figuren en koekenvrijers in.

De busten van Wagner en Beethoven gingen schuil achter een poppenkamer, prentenboeken en een harlekijn; een photographie van Tristan en Isolde lag

omgevallen tegen een houten paardje aan. En over den vloer tusschen papieren en touwen de openstaande valiezen, waar alles nog in gepakt moest. Dan werd 't afgehaald en zou ze zelf Sint Niklaas spelen en uitdeeling houden.

O, de pret van al die arme stumpers, die nu thuis zaten en niet vermoedden, wat schatten hier voor hen klaar stonden.

Al haar vrienden en kennissen hadden er geld voor gegeven.

Wat waren er toch veel menschen met warme, edelmoedige harten.

Er waren er onder degenen, die haar het meest gesteund hadden zelfs veel, die ze vroeger voor koel of onverschillig of wuft had gehouden.

Ach, wie kon eigenlijk weten hoe het er uitzag, diep in 't hart van een ander!

Kon het niet zijn dat velen - o velen een groot zwart leed hadden staan in 't midden van hun ziele-leven, net als zij?

Herinneringen kwamen terug aan vroegere jaren, aan 't laatste jaar, toen 't ook Sint Nikolaas was.

Walter en Hedwig hadden geestige surprises voor haar gemaakt - Walter vooral. Ze had schaterend gelachen in 't opblinkend geluk, dat zoo dikwijls had opgebruist vóór haar, als fontein-gestraal, telkens wegzwijmende - ach - eindelijk tot niets.

Niets. - Niets.

Ze sloeg de handen voor de vochtige oogen.

.....

Toen, plotseling nog éénmaal het wreede geklauw van de sluipende kwaal, die haar leven kwam dooden.

Nog een laatsten strijd van het bangwringend lichaam met zijn Vernietiger.

Toen dat voorbij was, kwam de Kust en spreidde haar rein vrede-wezen over 't jonge dooden-gelaat.

- Arme Nina, waarom glimlach je nu zoo zacht-gelukkig. Droom je misschien, dat je 't terug hebt, wat rozen-stil gegloeid heeft in je leven: Eozig-Lampken?

Vóór haar op de tafel zit die pop nog, net als straks, en kijkt naar haar, met dommen poppen-glimlach - zooals het Lot soms lacht.

Zomer.

I.

Zij stonden samen wachtende in de donkere straat.

En zij alleen voelde de nachtdonkerte, die om hen hing, zwart en zwaar.

Want die man naast haar was eens haar vriend geweest; in blijde jeugd-dagen een vriend, in wiens wil haar heele toekomst lag.

Nog slechts enkele jaren geleden!

- Haar leven was toen een lentetuin vol vlinder-lichte roze en witte

bloesems, en hoog er over heen een hemel van grondeloos blauw vertrouwen.

De vroege lentedag betrok. Uit weenens-zware lucht kwamen witte vlokken neer, als gevederd leed, dalende overal.

Bedekt was de lach-lichte bloesempracht met sneeuw-stil zwijgen.

Werd ooit een lente begraven voor goed?

Beleefd stond hij naast haar, de tram afwachtende, die haar naar huis moest brengen.

Hij had veel respect voor haar.

Nooit had zij met woord of blik uitlegging gevraagd van zijn veranderd wezen, toen voor hem die korte lentevreugd had uitgebloeid.

Want zijn jeugd was geweest vol van bloesems, in den knop verdord.

Zijn korte, belanglooze liefde, zijn reine illusies met haar, zijn enthousiasme voor idealen van groote schrijvers, voor dichters en kunst, wat alles voor haar was geweest groot, nieuw licht, stierven uit

na korten gloei van jongensachtige opgewondenheid. Hij werd een gewone jonge man, die gewoon zijn weg van succes zocht bij vrouwen en toekomst-belangen.

Toen hij ‘een goede positie’ machtig was, trouwde hij ‘een goede partij’, met-een het mooiste meisje van de stad.

En *zij* trouwde met een rijken weduwnaar, wiens eenig dochtertje zij had les gegeven, toen zij nog een eenvoudige onderwijzeres was.

Alles leek dus in orde.

Van een liefdadigheidsinrichting, waarvan zij bestuurslid was, had hij het secretarisschap aangenomen.

Op maandelijksche vergaderingen ontmoetten zij elkander, en op den terugweg rustte de verplichting van haar naar huis te geleiden op hem, als ouden bekende.

En zij kon dat geleide niet afslaan, om niet al te duidelijk te laten blijken, hoe pijnlijk het haar was.

Zoo stonden zij naast elkaar.

Zij zwegen.

Of hij maakte een praatje b.v. over de tram, die lang uitbleef, en zij antwoordde met iets dergelijks.

Strak hield zij zich gehuld in haar langen avondmantel, net of ze daarmee heel haar innerlijk wezen wou gesloten houden voor hem. Want ze wou niet, dat hij ooit doorzien zou, hoe het in haar was, en hoe 't er was geweest.

Of zij elkander ooit begrepen hadden vroeger?

Hij was een groot raadsel voor haar.

Was hij zooveel veranderd, of had

zij zich vroeger van hem een voorstelling gemaakt voor zich alleen, in frissche kleuren van verheelden, die niet echt waren?

Dezen avond vooral zag ze droef naar de wondere wisseling van toen en nu.

Eens had zij hoog tegen hem opgezien, om zijn mooie theorieën over bescherming van armen en zwakken.

Dezen avond had hij zich getoond niets dan een onverschillig mede-lid van hun vereeniging, zooals de meesten, koud van hoofd en hart, aanzittende aan die bestuurstafel, omdat de 'chic' van het plaatsje daar aanzat.

Er was een tekort in de kas dit jaar.

Zij had verhooging voorgesteld van hunne contributie; hij stemde tegen; en *tegen* de afschaffing van tamelijk dure

wijnbestellingen voor hun bestuursvergaderingen, die zij overbodig vond.

Koel en kalm kon hij haar zijn geleide aanbieden en naast haar gaan, terwijl... voor haar zoo'n gang nog was als de weg dien Andersen's ‘Meerweibchen’ ging: over snijdende messen haar pad van leed en liefde.

Daar kwam de tram, en na een korten groet kon zij instappen en heenrijden.

II.

‘Slapen de jongens?’ vroeg ze aan 't dienstmeisje, dat haar de voordeur opendeed.

Vóór ze haar hoed en mantel aflegde, ging zij de trap op naar de slaapkamer der kinderen.

Zij waren wel naar bed gebracht, vóór zij uitging; toch moest zij nu nog even zien, of zij goed doorsliepen.

Het meisje lichtte haar voor met een flauw schemerend nachtlampje, dat zij

omhoog hield. Het eerst tilde de moeder het gordijn op, waarachter haar eigen kind sliep, haar klein, blond drie-jarig jongske, teer als een meisje.

‘Nacht, mijn engel,’ fluisterde zij, het ventje zacht kussend.

‘Maatie,’ prevelde 't kindje, haar terug kussende in zijn slaap.

Toen ging zij naar de andere bedjes, waar haar stiefkinderen sliepen, flinke, forsche jongens van acht en tien jaar. De sterke beenen van den één waren blootgewoeld. Toen ze hem warm wou toedekken, trapte hij wild afwerend de dekens weg; ze glimlachte, wachtte tot hij weer stil lag, lei de dekens toen zoetjes over hem heen, zonder te wagen zijn krullebol te streelen, wat ze toch graag gedaan had.

Nu ging zij naar beneden.

‘Uw melk staat op tafel, mevrouw.’

Even keek ze naar 't glinsterend witte kannetje met 't glas er naast op 't porceleinen blad, toen naar 't meisje, dat het gas voor haar opdraaide en haar afwachtend aankeek - zou mevrouw haar verstaan?

Ze tikte 't kind op de wang, wat er een blos van geluk op bracht. Weinige jaren geleden, toen zij nog les gaf aan een kostelooze school, was dit kind een van haar liefste leerlingen geweest. Haar ondergeschikten hielden veel van haar - droomerig als zij ze kon voorbijgaan dagen lang soms, met die oogen, die ver weg zochten, ‘net of ze verdriet had,’ fluisterden zij wel eens; vol belangstelling dan weer voor al hun kleine

aangelegenheden, die zij kende. Er was een gevoel van groote vriendschap in hun dienen.

‘Gauw naar bed, hoor klein ding, je bent eigenlijk al veel te laat opgebleven.’

Het kind ging gelukkig heen.

Zij zette zich in haar lagen stoel en gaf toe aan 't verleden-droomen.

Na zulk een ontmoeten gingen haar gedachten altijd weer terug naar het verleden.

Rustig lag diep in den achtergrond een kalme jeugd, zonder veel vreugde. Jaren van eentonige studie, die haar zwaar viel, omdat zij er geen belangstelling voor voelde. Eindelijk een paar examentjes, een werkkring, dagen, die dof-eentonig voor haar om gingen, waarin ze vaag voelde, dat er toch wel iets gelukkiger bestaan moest dan dit; aanvallen van vage melancholie, maar niet zwaar; ze wist nog niet, wat ze miste.

Toen, zijn verschijning in haar leven.

Een gewirwar van gelukssterren eerst, tot ze duidelijk als middelpunt zijn beeld herkende als haar zon.

Hij was toen nog student en haar aanbevolen voor lessen in Latijn en Grieksch bij het begin van een diepere taalstudie.

Zij was een natuurkind, en hij, geblaseerd als hij toen al was, vond het toch aardig, bewonderend door haar te worden aangestaard. Van af zijn hoogte als algemeen ontwikkeld jonkman, orakelde hij haar veel voor over kunst en philantropie en toekomst-idealen.

Eerst veel later leerde ze begrijpen, dat, wat haar in den na-nacht van haar in onbekendheid sluimerend zieleleven verblind had, niets was dan een afschaduwing van het werk van groote denkers

en schrijvers, van wie hij niet veel meer wist, dan dat, nu ja, wat zij schreven goed was. Een korte poos ontgloeid door haar mooi, schuchter ontluikend enthousiasme ging hij verder en verder; een groote teederheid mengde zich in zijn wijsheid en maakte die veel natuurlijker, hij bereikte bijna zijn eigen hoogte-punt, toen het hem inviel, dat hij op weg was, iets heel onverstandigs te doen. Gauw trok hij zich terug in de stofwolken van zijn eigen alledaagschheid en liet haar alleen.

De schaduw, die zich voor haar zon trok zag zij niet, voor ze er midden in stond.

Toen was het Nacht voor haar.

Of zij schande te verbergen had, zoo trok zij zich en zich zelf terug, maanden lang.

Niemand begreep, wat haar zoo veranderd had. Haar jonge, krachtige gezondheid weg, en een vreemd zenuwlijden over haar, in lange nachten, zonder slaap of rust, en lange dagen, donkerder dan nachten.

Er was niemand, die iets vermoedde van haar hartstocht-lijden in die eenzame uren; haar gewrongen liggen in gesmoord snikken, soms even neerkalmend in vluchtige sluimering, eindigend in bang gedroom en angstig ontwaken.

Toen zij na de eerste felle schokken van vertwijfeling het hoofd mat oprichtte, lag haar heele toekomst voor haar in één doffe kleur van onverschilligheid. Eens had ze haar weg gezien als een lichtende vore in het ernstig-donkere arbeidsveld, waar hij de ploeg voor haar voerde.

Eens had zij van hem geleerd, waar de meest lichtende punten aan een menschenhemel zijn: de lichten van kunst en schoonheid en genot.

En elke herinnering aan al, wat ze bezeten had, was nu als een vuur, waarheen ze haar smart-oogen niet wenden kon, zonder zich den blik te schroeien. Zij begreep het vreemde menschen-leven om haar heen niet meer. Ze voelde zich heel alleen met haar verleden van vlin-

der-licht hopen, met haar heden van veder-fijn voelen in smart-trilling zóó teer, dat 't andere menschen-oogen ontging.

In die dagen was haar grootste troost een bloemen-teer wezentje, een meisje, dat zij les gaf. Het kindje was heel ziekelijk en had geen moeder meer; en de vader, die haar groote liefde voor zijn dochtertje zag, en een vrouw zocht om voor haar en twee oudere broertjes te zorgen, vroeg haar ten huwelijk.

Voor velen leek het een gebeurtenis uit een tooversprookje: het arme onderwijzeresje trouwde met den rijken man, die lief en goed voor haar was en haar met onbeperkt vertrouwen beschikken liet over al het zijne.

Iets van haar moed had opgeflikkerd bij de groote vreugde van haar moeder

en haar kennissen, een flauwe hoop, dat zij geluk zou vinden in haar taak: troost en steun te zijn voor een man, die veel verloren en veel geleden had, en een moeder voor zijn kinderen.

Het kleine meisje stierf een paar maanden na haar huwelijk. De beide broertjes waren wilde, sterke jongens, die zij soms niet aan kon.

En langzamerhand werd het haar duidelijk, dat zij voor haar man niets was dan een huishoudster, die in zijn groot huis regeeren mocht met onbeperkt gezag.

Niet hinderlijk kwam die waarheid tot haar, maar langzaam en duidelijk, toen het geklater van het schijn-geluk niet langer naratelde aan haar moe hoofd.

Haar eigen teer ventje zag ze aan

haar hart ontbloeien, zwak, als haar eigen verbleekte geluksdroom.

Zelfs in haar moedervreugde was ze droef en angstig. Het kindje was zoo weemoedig zoet, en keek haar zoo vreemd aan met zijn groote, ronde vraag-oogen. 't Was of hij nu al zei, dat hij ook sterven zou, zooals al haar eigen, korte vreugde.

Haar man zag er niets van, was blij met haar zorg voor al het zijne en ging zijn eigen weg, rustig als te voren. Die leidde naar verre landen en vreemde streken, want hij was een hartstochtelijk reiziger.

Gisteren was hij vertrokken voor zijn zomerreizen naar het Zuiden.

Morgen ging zij naar het strand voor de gezondheid van de kinderen.

III.

Buiten, - den eersten dag, schiep ze het smakeloos gemeubeld buitenverblijf om tot het zomerwoonhuis, waarnaar ze al verlangde 's winters-avonds in de stad. Zij nam al haar planten mee; lange aspidestra-bladen vulden de hoeken van woonkamer en waranda, die zóó vol groen was, dat ze onmerkbaar in den met heesters gevulden tuin overging. Enkele van haar liefste dingen uit haar stadshuis nam ze mee naar hier: een gravure,

zilver-schijnend van mane-beschilferd water; een andere, een kinderfiguurtje van Goodman, naief en natuurlijk, of het zich kon laten opnemen in menschenarmen. En in een der hoeken, overwelfd van waaierpalmen, het mooiste wat zij bezat: het in rozig marmer bijna levende borstbeeld van een slapend kind, het gebogen hoofdje rustend op een prentenboek in zijn armen. Zij vond, dat het leek op kleinen Eddy, als hij in slaap viel onder het spelen. Het beeld schemerde op uit den verren hoek als een teere droom; en al wat verder de vertrekken sierde, licht-kleurige waaiers, aquarellen en schetsen, bleek en vaag, leek op onvervulde wenschen.

Zoo had ze graag alles om haar heen hier buiten, in harmonie met haar stem-

ming van groot, onbegrepen verlangen.

't Werd avond.

De jongens, die druk hadden meegewerkt, om hun speelgoed en boeken uit te pakken, verlangden naar het strand. Zij zou er hen nog even heen brengen, als Eddy in bed lag. 't Ventje sliep dadelijk in na het licht- en luchtbad van dien dag in den zonnigen, kleinen tuin.

Toen zonden ze de zee gaan zien, nog even.

Ze voelde niet opnieuw de bekoring van 't groote, wijde zeevlak, dat vóór haar lag.

't Was of het daar voor haar klaar had gelegen al lang, of ze hier gisteren pas was geweest, of ze hier blijven zou alle verdere dagen.

De duinen lagen daar, breed uitgebed in de donzige rust van hun lange, zachte golflijningen.

Terwijl de jongens naar zee liepen, zocht zij een rustige plek tegen de helling op, ver van de stoelen en koetsjes van 't eigenlijke strand.

En toen zij lang alleen bleef, legde zij zich neer, languit, en sloot de oogen.

't Was of iets op haar toekwam, machtig aanrollende uit verre verte, hoog boven de harmonische klanken en 't zilveren geruisch van 't vochtige zeeëgedruisch.

't Was of zacht-vochtige wolken neerkwamen, haar hullende in weeke, weldadige warmte, nieuw, ongekend; of al haar sombere herinnering was gevlucht, weg, naar de hooge lucht.

Of hier haar plaats was voortaan, aan den golvenden weg van duin en rust, eindeloos, eindeloos.

Zij bleef langen tijd zoo liggen, en luisterde.

Wat ruischten toch al die voorspellende stemmen met hun geheimzinnig gefluister?

't Was, of een voorgevoel over haar kwam.

Nog stijver drukte ze de oogen dicht, ze won het in zich houden, heel lang, en 't voelen om haar heen als een wijde, eindeloosheid van geluk, nog niet de werklijkheid zien.

Eindelijk deed ze de oogen open.

Vóór haar lag de zee, grijs en wijd onder den grauw betrekkenden hemel zonder zon. Boven haar, doffe, kleurlooze hoogte.

En rechts in avondrouw wegdoezelend de dorpsspitsen en daken-lagen van het land.

Wat wàs het vreemde vermoeden van

weelde, dat om haar was geweest?

Het was... het geruisch-lichte visioen van geluk, dat tot haar kwam in uren als deze. Haar zóó sterk dringend verlangen, dat het zich concentreerde tot een voelen of het bij haar was in ontastbaren geheimzinnigen vorm. O, 't moest toch wel ergens zijn in de groote, wijde wereld: het geluk!

IV.

Een paar dagen later was Eddy ziek.

De temperatuur was veranderd in felle voorjaarskou, en zijn broos leventje kwijnde weer als een zwakke plant.

Toen de kinder-dokter van de badplaats hem onderzocht had, vond deze hem gevaarlijk teer; hij mocht volstrekt niet in de gure buitenlucht.

Zoet en stil lag hij maar in zijn bedje, of zat op haar schoot. En achter de groote, gesloten glasdeuren staarden zij

allebei met de groote, blauwe oogen vol verlangen over het grauw-groene water,
waar zware wolken de onheils-schaduw van hun reuzen-vleugelen langs slierden.
Eindeloos klonk het gezang van de zee.
Het geruisch van geluk hoorde ze nu niet, alleen maar het weenen van wee.

Maar toen kwamen er dagen, dat de lucht zachter werd, en de zon weer doorbrak, en toen werd Eddy weer beter.

Het nieuwe gebloos van zijn teer gezichtje bracht geluks-rozen terug in haar lief buiten-huis.

Open gingen de waranda-deuren, en 't was of iedere adem van zeewind en zomer kracht en gezondheid bracht.

Nu werd 't kindje zoo dartel en vroolijk, als hij nog nooit was geweest. Hij speelde dikwijls met de groote jongens, voor wie hij zich anders meestal schuw terugtrok. En tusschenbeide vertoonde hij glimlachjes van jongensachtige stout-

heid. Ze had hem nog nooit zoo gezien.

's Avonds voor 't naar bedgaan, als 't theelichtje brandde achter een ouderwetsch transparantje met schimbeelden van jonkvrouwen en ridders er op, die de phantasie der groote jongens levendig maakten, vertelde ze sprookjes, een gewoonte, die ontstaan was in de stille dagen van Eddy's ziek zijn. Nu verlangden de kinderen er iederen avond naar, en telkens vond ze nieuwe verhalen over machtige zeegoden en blonde undinen in licht-groene paleizen op den bodem der zee, of bewoners van onverdelgbare riddersloten in streken van grotten en bergen. De jongens vonden 't heerlijk en deden overdag hun heldenstreken na, vechtend met denkbeeldige monsters, die hen opwachtten in de duinen, en zelfs

Eddy begreep er wat van, als hij een jachthond verheelden mocht, achter hen aan hollend en rollend in het zand.

De groote, wilde jongens waren lief voor hem, trotsch als zij het kleintje aan hun zorg en voorzichtigheid toevertrouwde, al verloor ze hen zelf ook nooit uit 't oog. Zij voelde, dat zij er hen heel lief om kreeg, en de blijde rust na dagen van groote spanning bracht een gevoel van geluk, dat zij in lang niet had bezeten.

Als ze alleen was 's avonds met haar naaiwerk of een boek, was 't of zachtkens aanruischend over de zee 't kristallichte geluksgeluid naar haar toe kwam, met tooverend fluisteren, zooals dien eersten avond.

Ze glimlachte er nu om; Eddy was

weer beter, en de kinderen waren gezond en vroolijk, en de zomer was mooi; dat was al 't geluk, dat zij vroeg.

Voor 't eerst na lange jaren had het verborgen verdriet, meesluipend trager en trager, haar verlaten.

Onbewust had zij zich afgewend van het on-mooie, dat overbleef, toen het glorie-schoon was afgegleden, van hem, dien ze eens hartstochtelijk had liefgehad.

Uit haar denken was een looden zwaarte weggegleden, en onbewust wachtte ze af het nieuwe leven.

V.

Zij stond met haar handen op den rug peinzend te kijken naar een waaier, die aan den muur hing.

Een wit-zijden waaier met blank ivoor. Ze was toch wel veranderd, dacht ze glimlachend, dat ze zoo'n teere herinnering ruw had kunnen doorpriemen, om tot muurversiering dienst te doen.

Ze keek naar de keurige beschildering: een zacht-grijzen achtergrond met palmengeschemer; naar voren kwam een

roze-fee blond aanzwevende uit het grijs, zooals een droom opzweeft uit den slaap; ze droeg hoog een toovertak van zacht verguld, zeker een tooverteeken waarmee ze zusteren wakker riep; die kwamen als zwevende engel-figuurtjes van den anderen kant, schuldeloos uitziend - als de eerste droomen opgeroepen met het tooverteeken van dit liefde-geschenk uit haar verren, lente-lichten jeugd-tijd.

Haar jeugd? - Maar was zij nu dan niet jonger dan toen, jonger en krachtiger?

‘Tantetje’ riep een stem uit de waranda.

Verrast keek ze om.

Sterk en forsch met zijn donkeren haardos en donkere kleeding, afstekend tegen de zee van zonlicht, zag ze haar neef Ewoud staan, onverwacht.

‘Lieve hemel, ben jij hier? Je maakt me aan 't schrikken.’

Ze bloosde van verrassing en blijdschap.

Ewoud was de zoon van een ouderen broer van haar man. De jongens waren trotsch op den grooten neef, dien ze zoo maar ‘Ewoud’ mochten noemen. Ze hadden hem aan 't strand gevonden en

brachten hem vol blijdschap naar ma. Meta hield van hem om zijn prettig omgaan met de kinderen en de herinnering aan zijn boeiend, opvroolijkend gezelschap in winter-avonden, als hij de Kerstvacantie bij hen had doorgebracht in de stad.

‘Ga zitten,’ zei ze, ‘blijf je hier?’

‘Dat zou ik wel denken, tantetje, want we logeeren in één huis.’

Meta wist wel, dat de andere helft der villa in kamers verhuurd was, maar dit was toch al heel toevallig.

‘Och kom - en sedert wanneer?’

‘Sedert gisteren avond 10 uur.’

‘O - en 't is nu 's ochtends 11 - dus veel gelegenheid was er nog niet voor de ontdekking. Ga zitten. Wat ben je warm. Ik zal je een glas limonade

geven. En wat kom je hier eigenlijk doen?'

'Uitrusten. Na de vacantie ga ik mij vestigen.'

''t Is waar ook, je bent geslaagd, he? Van harte geluk, hoor! Ik heb 't in de krant gelezen, maar ik kon je adres niet aan de weet komen, omdat mijn man er niet was.'

'O ja, oom is zeker niet hier. Op reis?'

'Naar de Sahara liefst. Stel je vóór - en 't is hier al zoo warm,' lachte ze.

Onder de hand schonk ze limonade in; de jongens leunden op de tafel, in-blij met de komst van Ewoud, en ook omdat ze nu zoo vroeg al wat lekkers kregen. Ewoud keek haar onderzoekend aan. Geen zweem van weemoed over 't lange, ver-

weg reizen van dien man. Eigenlijk na korte bezoeken in vacanties had hij dat jonge vrouwtje beklaagd, dat melancholiek leek naast haar veel ouderen, eenzelvigen echtgenoot.

‘Wat ziet u er goed uit,’ zei hij, oprecht verwonderd over een verandering aan haar, die niet haar gebruinde kleur alleen was.

Ze bloosde weer, keek hem lachende aan: ‘Ja, we zijn hier allemaal heel gezond. Eddy in 't begin niet. Hij is hier ziek geweest. Ik was bang voor hem. Maar nu is hij weer zoo flink; hoe vindt je hem?’

‘Een ferme jongen.’ En Ewoud, die veel van kinderen hield, tilde het ventje omhoog. Maar 't spartelde terug naar beneden.

Maurits had een prentenboek gehaald. Hij was erg trotsch op zijn vaders reizen.

‘Kijk 's, dat heb papa ons gestuurd. Een boek vol negers.’

‘Ajjemaaj negejs,’ echoode Eddy toen; met zijn vingertje op een blanken man, ‘en dàt is pap-pa.’

Het was een gedrang om het boek. Ewoud was een gezellige jongen, in zijn schik met het familie-leventje, dat hij hier gevonden had.

Meta was heel blij om zijn komst.

VI.

Op een morgen dreven ze op de lichte zee in een bootje door Ewoud voortgeroeid. Bij iedere forsche beweging der riemen voelde Meta het vaartuigje voortgestuwd door het water, vast en veilig of een sterke arm hen droeg. Toen liet hij de riemen rusten, en zacht dreven zij voort in de rust en de lust van den vollen rijken zomerdag.

En zij voelde zich gelukkig, of die rust de zee was, waar 't ranke vaartuig

van haar leven op voortdreef, het eindelooze in. Het zelfde groote gevoel van wijd-reikend geluk, dat ze eens vermoed had, vluchtig, dien eersten avond in de duinen, was nu over haar, om haar boven haar, overal, en zij *wist* nu wàt het haar gebracht had en, waarom zij zoo voelde.

Den eersten morgen na Ewoud's komst was ze ontwaakt met een vage herinnering, dat iets haar blijdschap had gebracht. Maar wat? O, ja, Ewoud was gekomen; dat beteekende, dat ze nu niet alleen was in haar zorg voor de kinderen, en dat haar een gezellige aanspraak wachtte aan tafel en op de wandeling, waaraan zij niet gewoon was, want hier buiten bemoeide zij zich zelden met anderen.

Ewoud was dokter en ze raadpleegde hem veel over kleinen Eddy; hij was zoo hartelijk en ernstig in zijn zorg voor haar klein troepje, en zijn vroolijke, nog

jongensachtige verschijning bracht zoo'n opgeruimde atmosfeer naar haar toe, dat ze voor 't eerst zich geheel gelukkig voelde in haar kleinen kring.

Ze wist wel lang, dat ze veel van haar knappen, vroolijken neef hield; toen hun samen-zijn echter een paar weken geduurd had, merkte ze, dat soms haar een gevoel van angst bekroop, als ze bedacht, dat er weer een eind zou komen aan dezen tijd; maar die gedachte ook bracht het bewustzijn tot haar, dat wat zij nu bezat geluk was.

Kon het zijn? Kreeg ze hem lief, dien jongen man, jonger nog dan zij, die ‘tante’ tegen haar moest zeggen? En ze bedacht, dat hij dat ‘Tantetje’ zeggen kon op zoo'n oolijke manier, dat 't haar dikwijls een vroolijken blos naar de

wangen had gejaagd. En ook, die zelfde kleine naam maakt, dat alles mocht en kon blijven, zooals het nu was.

O ja, ze genoot van hem, van zijn jongen, frisschen ernst en zijn groote, hartelijke genegenheid, ze genoot, ze genoot meer dan van een gewonen, voorbijgaanden logé; ze genoot er van te kunnen uitspreken, wat ze voelde en dacht, en te worden begrepen, te kunnen uitzeggen haar vreezen en zorg en te worden geholpen; ze wist het heel goed nu: ze had hem heel lief.

Eens had liefde haar een Paradijs beloofd, maar toen zij de poorten aanraken wilde, stond daar een Lijdensrots.

Nu was liefde plotseling in haar als glorie van zomertijd: heel dichtbij was het herfstweenen en de storm der ver-

woesting - - en toch was 't de schoone tijd van zon.

Ze mocht wel genieten die korte weken, wat het Lot haar nu bracht.

Ze mocht het wel aannemen als een schat van licht, waarvan de herinnering haar troosten moest, later in donkerder dagen.

Eindeloos straalde het zomer-geluk over duinen en hemel en zee.

Ewoud vertelde het sprookje ‘Undine’ aan de luisterende kinderen.

Zij boog het hoofd en tranen drongen naar haar oogen.

VII.

En gretig luisterde zij nu ieder uur, naar wat het haar te zeggen had.

Eerst het ontwaken met dat blijde gevoel van afwachting van wat de dag brengen zou. Ze wou nooit vooruit denken: zoo of zoo zal 't vandaag wel gaan.

Zùlk verwachten had zij voor goed afgeleerd na die ééne onvergetelijke les.

Ze kleedde vlug zichzelf en hielp dan de stoeiende jongens, en dikwijls, terwijl zij nog zaten te ontbijten, kwam Ewoud

al. Zij moest hem altijd nog een kopje drinkbare thee schenken, wat hij in zijn pension niet kreeg volgens zijn beweren; dan hielp hij haar huisvadelijk met allerlei kleinigheden, reikte haar den theeketel aan, voerde de jongens: de grootsten lieten zich alleen door hèm bewegen om hun eieren in te slikken. En daarna trokken zij naar buiten.

Als zij opklommen tegen een steilen duinkant, pakte hij Eddy op zijn schouder; de jongens holden voor hem uit, zich verbeeldende, dat ze het van hem wonnen.

Hijgende kwam Meta achter hen aan.

'Wacht... tantetje!...'

En dan holde hij opnieuw naar beneden, nam haar arm, of steunde haar kameraadschappelijk in den rug, haar half naar boven dragend.

‘Heerlijk, is 't niet - dat vergezicht van de hoogte af’ - vroeg hij, als ze uitrustend stilstonden naast elkaar.

Ze kon niet spreken, zoo hijgde ze, maar haar hart, luid kloppend, bijna tot hoorens toe, antwoordde: ja, 't was heerlijk - het vergezicht van die hoogte van geluk, waarbij het donkere leed, wegschuilend in de dalen, niets meer leek, en de diepe hoogte van vreugde eindeloos.

Zooals plotseling na glorie-vollen zomerdag vroeg de donkere avond valt, als voorbode van winterdagen, die naderkomen, o, zoo vlug, zoo zag zij soms eensklaps na de lichte genots-uren het omlaagzinken der zonnevreugde naar langen avond van weemoed.

Zoo was 't op een dag na een wandeling in de bosschen.

Allen hadden beurt om beurt Eddy in zijn sportkar voortgereden door de lange, koele schaduw-lanen. Toen brak opeens door kreupelhout de weg open de wijde vlakte in. Droomenstil sluimerde in het midden het met leliën bedekte

meer. Daar rustten zij uit, tot de jongens bedachten naar de lelies te gaan ‘hengelen’ met Ewouds wandelstok.

Ewoud, die met hun meespelen kon, of hij zelf nog een jongen was, ging hen helpen. Eddy mocht niet dicht bij 't water komen, maar bracht de ‘gevangen’ leliën een voor een aan ‘maatie.’

O, die bloemen, blank als haar stil geluk, dat sneeuwwit opgeschemerd was in haar leven - en dat nu 't lot haar bracht bij armen-vol; dat ze bewaarde, verborgen voor menschenoogen, maar vlekkeloos blinkende in haar ziel: leliën aan verborgen vijverrand.

En ze drukte kleinen Eddy aan haar hart, fluisterend: ‘Hè, schat, we zullen het goed onthouden.’

Langzaam wandelden zij terug.

Ewoud en zij spraken weinig, 't was of zij iets liefs hadden achtergelaten aan 't droom-stille meer.

En toen eindelijk 't begin van een dorpsstraat de natuur-eenzaamheid brak, zuchtte ze: ‘Nu moeten we 't leven weer in.’

‘Is tantetje moe?’ vroeg hij, en bood haar zijn arm aan.

Maar zij nam die nu niet; ze wilde soms niet *te* veel op hem steunen.

VIII.

Op een morgen was Ewoud met de groote jongens vroeg per fiets naar de stad gereden om ‘De kleine Johannes’ te halen, dat hij Meta wou voorlezen.

Zij vond, dat zij lang uitbleven, en eindelijk kwamen Johan en Maurits terug, buiten adem en opgewonden binnenstuivend:

‘Ewoud is gevallen.’

‘Hij heeft zijn been gebroken.’

‘En hij ligt aan den kant van den weg.’

‘Neen, nietwaar, hij komt terug met een rijtuig.’

Ze begreep uit hun verwarde verhalen, dat Ewoud gevallen was, niet meer op zijn fiets kon, aan den kant van den weg gewacht had, tot er een rijtuig voorbij kwam, en hen toen naar huis gestuurd had.

Angstig wachtte ze zijn terugkomst af. Zij liep met Eddy naar den straatweg; daar zag ze eindelijk van ver het rijtuig al, waar zijn fiets bovenop lag.

Die fiets was geslipt langs een boomstam en hij had zijn voet verstuikt, meer niet.

Nu op háár arm steunend strompelde hij naar huis. Neen, een dokter had hij volstrekt niet noodig, als zij den voet maar even verbond, zooals hij 't aan-

wees. In een half kringetje stonden de nieuwsgierige kinderen toe te kijken, en toen ze het verband legde, riep Johan:

‘Wat beeft mama!’

Ze schertste: ‘Dat ook de grootste van mijn jongens nog 't onvoorzichtigst is. Ik moest ze ook maar nooit zonder ma laten uitgaan.’

Maar Ewoud had haar hevig bevende hand in de zijne genomen en keek haar angstig vragende aan: ‘Tantetje, tantetje, is u zoo geschrokken. - Maurits haal eens gauw water voor mama.’

Van bleek werd ze vuurrood.

‘Neen, 't hoeft niet jongens, ik ga zelf even naar boven.’

Op haar slaapkamer viel ze neer op een stoel, en verward en gelukkig na de hevige spanning fluisterde ze: ‘Ewoud, lieveling!’

Dien avond in de gezellige zomer-kamer las hij haar voor uit ‘De kleine Johannes.’

Zij kende het wel van vroeger.

Maar toen had het slot haar zoo weemoedig gemaakt, dat zij het bijna niet uit kon lezen.

‘Vreemd,’ zei ze, hardop peinzend. ‘En nu vind ik het zoo bemoedigend, het beeld van den gevoelsmensch, die bijna onderging in weemoed; maar hij durft den strijd aan tegen het lot, en dan vindt hij sterk en alleen den weg van den ernstigen Mensch.’

Maar ‘kleine Johannes’ is 't leven

van een man, niet van een vrouw, vindt je wel?

‘Er zijn mannen, zwakker dan kleine Johannes, en vrouwen, die sterker zijn, geloof ik... Maar tantetje hoort niet tot die soort.’

Hij glimlachte, en zij zag naar hem op met een lichten blos, het was voor 't eerst, dat hij haar lot en haarzelf aanroerde.

‘Maar de ondervinding staalt ons wel! Wie weet hoe 'n Hercules je me nog eens zult zien worden.’

‘Dat hebben we van morgen gezien,’ zei hij schertsend, maar toch met iets heel innigs in zijn stem.

Toen bedekte zij de oogen met haar handen om hem niet te laten lezen in haar blik. Hij stond al voor haar met het boek onder den arm.

En toen hij haar dankte voor de zorg, dien zij dien dag voor hem had gehad, drukte hij een kus op haar hand.

IX.

Lang vooruit was een kindervoorstelling van ‘Hans en Grietje’ aangekondigd, te geven door goede artiesten.

De jongens hadden lang gebedeld, het te mogen zien. Het trof op een stormachtigen dag. De baddokter, noch Ewoud hadden bezwaar tegen Eddy's meegaan gehad. Dus waren zij er allen.

‘Wat bedoefd,’ zei Eddy, en vleide zijn kopje tegen Meta's schouder aan, toen de ouverture begon: het wachtlied

van engelen over de slapende kinderen. Maar de groote jongens vonden 't vervelend, dat 't scherm nog niet opging. Toen 't eindelijk langzaam omhoog getrokken werd, keken zij bewegingloos met wijd-open oogen naar de sprookjeskinderen. De muziek was goed en meeslepend.

In het sprookjes-bosch lagen de kinderen dicht bij elkaar en sliepen in. Licht als sneeuwvlokken daalden zingende engelen om hen heen. Vredig-rustig ruischte de sluimer-muziek over de luisterende menigte. Op hetzelfde oogenblik keken *zij* elkander aan en glimlachten, toen ging hun blik weer van de luisterende kinderen en Eddy's hoofdje altijd nog dicht tegen maatje aangedrukt, terug naar het tooneel.

O - altijd te blijven ... zoo dicht bij elkaar, om hen heen het geruisch van die muziek, als de harmonische klank van hun ineenstemmende zielen, en nu dan een blik als een zonnestraal van genot.

De heks kwam op het tooneel, met krijschende stem en klauwende gebaren. ‘Wat 'n naë vouw, naë vouw,’ riep Eddy, en hij werd heel onrustig. Hij begreep nog weinig van 't spel; een diepe zucht van verlichting glipte toch van zijn lipjes, toen hij de ‘naë vouw’ in den oven zag verdwijnen.

Toen liet hij zich van zijn stoel afglijden en zei ‘nou wou Eddy na huis.’

Meta ging vooruit met hem weg. Ze had hem een warm jasje aangetrokken, maar 't was buiten guur in vergelijking met de warme zaal.

's Avonds hoestte hij weer, en 's nachts nog veel erger. De volgende dagen was zijn broos leventje weer in gevaar. Veel angstige uren kropen langzaam om. Nu was Ewoud weer niets voor haar dan de dokter, wiens hulp het leven van haar lieveling kon redden.

Ewoud was niet bang. Het kind was nu veel sterker dan te voren, en de aanval spoediger voorbij.

Maar het samen-zorgen had haar nog

veel inniger aan Ewoud gehecht. Haar zenuwen hadden geleden van de spanning. En angstig zag ze op tegen het afscheid van haar geluk, dat ze gedacht had zoo sterk te kunnen dragen.

X.

Het was op een donkeren, regenachtigen middag.

Eddy mocht weer opblijven en mee-eten aan tafel, maar zijn bleek gezichtje en fletse oogjes stemden Meta weemoedig.

Er kwamen langs den tuin wagens voorbij, hoog beladen met koffers.

‘Allemaal uit 't groote hotel. Haast alle menschen gaan weg,’ zei Maurits.

En Ewoud met een blik op het grauwe

weer buiten zei: ‘Ja, 't is of op eens de zomer om is.’

Meta keek bleek en bedroefd naar de herfsteekenen buiten.

Zware weemoed woei aan van de grijze lucht en de grijze zee.

De avond viel vroeg.

Toen de jongens naar bed waren, spraken zij in de schemering nog lang over Eddy.

Meta voelde zich dichter en dichter omwolkt door zwaar zinkende droefheid. waar ze geen licht door zag. Al hij 't ontwaken was die over haar gekomen, met de eerste dorre bladen, inwaaiende voor haar voeten, toen zij opstond. Dan het bleek verwelkens-gezichtje van haar kind, en het voorbijtrekken van zware kofferladingen, of vreugde en geluk er werden weggedragen voor goed.

Zij zag het einde al, dat komen zou,

ze wist niet wanneer, maar spoedig, dat voelde ze.

Dan zou 't voorbij zijn.

Ewoud weg, en zij zelve terug naar haar sombere leven in de stad.

Die stad met haar neerdrukkende herinneringen, haar overstelpend met een zwaarte, die zij slechts hier buiten ontvluchten kon.

Daar zou ze telkens weer dien man ontmoeten, dien zij niet meer liefhad, maar wiens verschijning in haar leven de blijvende getuigenis was van een nooit te vergeten smart.

En wat ze 't innigst liefhad, haar kindje, zwak en bleek, zou ze wel eenmaal moeten missen voor goed.

Dàt verdriet alleen kon ze uitspreken tegenover Ewoud, en hij trachtte haar te

troosten: hij zag werkelijk geen reden tot zóó groote bezorgdheid, als haar scheen neer te drukken. Maar hij kon haar niet overtuigen, en afgetobd dooide dagen van zorgen en het aanwassend verdriet, liet ze het hoofd op haar armen neerzinken, en snikte hartstochtelijk.

Hij legde zijn breede hand beschermend op haar arm, tot haar snikken bedaarde. Toen wou ze opstaan, om licht aan te steken; maar hij hield haar terug:

‘Toe, tantetje, doe 't nog niet. Laten we door praten, tot u wat geruster is.’

Haar hoofd zonk willoos terug in haar handen; ze zei zelf niet veel, maar vond 't prettig te luisteren naar zijn stem, die haar bemoedigend antwoord gaf, als zij mat en droef hem wat vroeg.

‘'t Zal wel over gaan,’ zei ze ein-

delijk van zich zelve. ‘Ik ben alleen nu wat angstig en overspannen.’

‘En nog veel meer, geloof ik,’ zei hij, zich tot haar overtuigend. Hij zag neer op dat blonde hoofd, dat zacht opschemerde uit 't duister om hen heen en zweeg lang. Het was hem al dikwijls geweest, of hij dat zacht blonde hoofd naar zich toe moest trekken, en haar troosten moest om de groote droefheid, die in haar oogen lag. Nu voelde hij die neiging zoo overweldigend in zich opkomen, dat het hem moeite kostte, haar niet aan zijn hart te nemen, om haar zóó te laten uitschreien.

Met schrik voelde hij, hoe sterk dat verlangen in hem was.

Maar hij bedwong zich, en zei nog slechts nu en dan een woord, tot de

heftigheid van haar smart in rust scheen gesust, nog even op-schokkend in een snik als van een kind, dat inslaapt, als een moeder 't heeft getroost.

Toen bleef 't langen tijd heel stil. Beiden voelden, dat zij elkander nog nooit zoo nabij geweest waren als nu. En ook - of woorden zouden breken hun stil genieten.

Het ‘zee-lied’ mischte voort naar wijde eindeloosheid.

Flauw ritselend fluisterden de bladeren om hen heen.

Eindelijk, toen zij de schreden van een postbode hoorde naderen, stond Meta op, en wachtte den brief af in kalme berusting, of het gebod van het lot daar kwam.

Nu stak zij wel licht aan, opende het couvert, en las voor.

Het was het gewone wekelijksche bericht van haar man, meldende hoe hij was, en waar, en vragende naar de kinderen.

En toen het uit was, zagen zij elkander aan met den vrijmoedigen blik van menschen, die elkaars gemoedsleven peilen - en de oogen niet behoeven neer te slaan.

Het was laat geworden, en hij nam afscheid van haar met zijn gewonen, hartelijken handdruk, maar zijn donkere oogen zagen haar aan met zoo innige warmte-tinteling, dat de herinnering haar wakker hield de eerste uren.

XI.

Zij sliep niet.

Zij bleef opzitten voor Eddy's bedje, hoewel hij niet ziek meer was.

Zij dacht er niet meer over na, hoe alles nu moest gaan. Zij zag alleen vóor zich die zacht-donkere oogen, en hoorde sommige van Ewouds woorden over, tot zij tegen den morgen in slaap viel, met 't hoofd op Eddy's kussen. Ze werd pas wakker, toen de huishoudster voorzichtig wekken kwam, en, verbaasd haar zoo te

vinden, vroeg, of 't erger was met den kleinen jongen.

Zij stond op, flauw zich herinnerend, en vroeg werktuigelijk: ‘Zijn de jongens al op?’

‘Ja - ze zijn al terug ook van 't station. Ze hebben mijnheer Ewoud weggebracht.’

‘Mijnheer Ewoud?’...

't Was zóó plotseling, dat zij nog niet schrikte.

‘Ja, die is met den eersten trein weggegaan. Weet u dat niet? O - 't is waar ook, hij heeft me een briefje gegeven voor u.’

Zij pakte 't aan en sloot de deur. Zij scheurde 't couvert open en las:

‘Mijn agenda doorziende bemerk ik,

dat ik morgen op een vergadering te Utrecht word verwacht. Ik had er totaal niet aan gedacht. Dat is uw schuld, tantetje-lief. We hebben heerlijke dagen doorgebracht. Hartelijk dank. Tot weerziens.

UW EWOUD.

Mijn groote wensch is *kracht* en *gezondheid* voor u allen.'

De brief viel uit haar hand.
't Was of ijzige kou haar hart omvroor.
De jongens stormden binnen.
'Ma - oom Ewoud zei,..'
Zij verstond hen niet.
Eddy werd hoestende wakker.
Zij gaf hem in. Zij voelde niets.
Zij was als versteend.

Half bewusteloos ging ze door den langen dag.

Eindelijk werd 't avond. De kinderen sliepen. Zij ging alleen naar 't strand.

XII.

Vreemd zwaar en moeielijk viel haar het gaan langs het lange, eenzame strand.

't Was of ze langzaam wakker werd uit een zwaren, zwoelen slaap, vol dof, bang gedroom.

Was zij dat zelf, die nu hier ging alleen?

Was haar innigst, diepste zelf niet van haar weggenomen door hem?

Kon 't zijn dat nu gescheiden waren die twee levens, zoo harmonisch vloeiende in elkaar?

Maar nu was 't ook, of de sterke zeewind met on-medelijdende vlagen haar bewustzijn naar haar toejoeg - nu voelde ze 't opeens: O ze was niet bij hem en hij niet bij haar. Gisteren wel - toen had ze hem nog heel, heel dicht bij haar gehad. Maar nu was hij weg, en nooit zou ze hem terughebben, zooals toen.

Nu was ze alleen, in het donker.

Eén zwarte massa was hemel en zee, een sombere diepte van wee.

Een zware doodenzang zong 't zeeëlied onder 't dreunende aanrollen van den wind - 't was alles haar zwart, zwaar lot.

Dáár zag ze vast en hoog in onbereikbare verte het licht van een vuurtoren staan, als een reuzenster in den nacht.

O - waarom was 't op eens, of ze

hèm zag, of dat licht zijn ziel was, zijn wezen van kracht en moed.

Wanhopig strekte ze er de armen heen en zonk snikkende neer in het zand.

God zegen' U!

De Dam lag grauw in den vroeg donkeren October-avond.

Knorrig stond een Indisch-gast aan den ingang van de Paleisstraat, besluiteloos of hij de tram nemen, of loopen zou door den vochtigen wind.

't Leek alles even onaangenaam; in de duffe atmosfeer van een avond-tram te zitten, op een veel te nauwe plaats, tusschen menschen met vochtige kleeren en druipende parapluies, of voort te glibberen over slikkerige trottoirs naar zijn kamers in de P.C. Hooftstraat.

Achter hem kocht een juffertje tramkaartjes van een oude jodin, en plotseling hoorde hij een ‘Gott sjegen' je!’ zoo warm en dankbaar, dat hij omkeek.

In de knokerige hand van het oudje lag een zilverstukje, waar ze blij naar keek. ‘Da's 'n goed mens. Gott zel der sjegene. Ze geeft me 'n dubbeltje voor een kaartje.’

Ze zei dat tegen den Indisch-man, maar die volgde met den blik het vrouwenfiguurtje, dat bijna weer in het avondgrauw verdween.

Het trof hem zonderling.

Diezelfde gang, die heele houding met dat japonnetje in de linker-, de parapluie in de rechterhand.

Kon *zij* dat zijn.

Zij hield een tram staande, die juist

aankwam, en onweerstaanbaar aangetrokken volgde hij haar.

Er was geen questie van het plaatsgebrek, dat hem straks zoo had afgeschrikt, maar toch ging hij zitten vlak naast het dametje, dat hij zoo pas in het oog gekregen had. Zij was klein, en daar hij lang was, kon hij haar gemakkelijk opnemen, zonder dat zij 't bemerkte.

Ja - ze was het!

Ondanks de achttien jaren, die er lagen tusschen toen en nu, herkende hij haar.

Toèn was ze een vroolijk blondje van even twintig niet groote, lichtblauwe oogen, frank en blij tot hem op-kijkende.

'Vergeet-me-niet-oogen' had hij wel gezegd, en dan had ze gebloosd. Ze had dikwijls gebloosd in die dagen, en dan was het zijn schuld.

Met haar saamgegroeid was de herinnering aan een wandeling langs lichtgele korenvelden, toen ze beiden zwegen, en hij heel dicht bij een zeer ernstige vraag was, een vraag, die de ongunstige financiëele omstandigheden, waarin hij in die dagen verkeerde, heel moeilijk voor hem maakte. Plotseling hadden de andere leden van het pic-nic gezelschap hen ontmoet; ze waren niet meer alleen geweest.

Den volgenden morgen moest ze vertrekken uit het plaatsje, waar ze bij een vriendin logeerde.

Vroeger dan hij verwacht had, werd hij opgeroepen naar een plantage in Indië, zoodat hij overhaast vertrekken moest.

Daar was hij eenige jaren later getrouwd met een rijke ‘nonna.’ Zijn vrouw was een paar jaar geleden gestorven. Nu

met zijn eenig dochtertje naar Holland gekomen, vond hij alles veranderd, niets verbeterd en het klimaat luguber.

Zij was ook anders geworden.

Onder het kleine kastoren hoedje zag hij het blonde haar verdofd en aan de slapen vergrijsd, haar wel nog lief gezichtje bleek en vermoeid, de groote, blauwe oogen wel nog wijd open, maar in een floers van zachten weemoed, in plaats van de lichte vreugde-tinteling van vroeger.

Maar ze was het toch zeker, zeker!

Hij wist het nu zóó vast, dat hij zich vooroverboog en gedempt, zijn hoed afnemend, vroeg: 'Juffrouw van Voorst - kent u mij nog?'

Ja - zijn stem herkende ze. Dat zag

hij aan den schok, die haar tenger lichaam doortrilde; maar er lag toch groote twijfel en ongeloovigheid in haar blik, toen ze hem aankeek.

‘Ben jij... Is u dat -’ vroeg ze bijna verschrikt. ‘Ik dacht dat u nog in Indië was -’

Toen vertelde hij kort, hoe 't hem gegaan was, en vroeg naar haar.

De vingertoppen, die het te duur gekochte tramkaartje vasthielden, staken in zorgvuldig dicht-gestopte, oude handschoenen. Haar japonnetje zag donker en grauw, als het najaarsweer. Hij zag dat zij eerst een lichte ‘gêne’ scheen te voelen, toen ze over zich zelf begon. Maar 't was gauw voorbij, en met de eenvoudige oprechtheid, die hem vroeger zoo in haar aangetrokken had, vertelde ze, dat ze

teekenlessen gaf hier in de stad (hij herinnerde zich nu ook, dat ze indertijd heel aardig schetste), dat ze eerst erg gesukkeld had, maar dat het nu beter ging. Ze had er een paar ‘scholen’ bij. Ze woonde niet ver van hem af in de P.C.

Vreemd, dat ze elkaar niet vroeger gezien hadden.

Maar hier, bij de Prinsengracht moest ze uitstappen. Ze moest les geven.

Hij keek het tenger figuurtje na, dat onmiddellijk verdween in het donker niet.

En 't was toch, of daar iets groots aan hem voorbij was gegaan, iets, grooter dan zijn eigen leven van succes - dat stil-weemoedig voortgegledene - zonder morren, zonder wrok.

Dien avond zat ze mijmerend in haar klein, hoog kamertje in de P.C.

Het was een heel eenvoudig kamertje. Er was niets moois te zien, dan enkele krijtschetsen van studie-vrienden aan den muur.

Zij dacht aan die blonde zomerherinneringen, wakker geroepen door de ontmoeting van vanmiddag.

Ach, ze wist het nu al lang, dat zulke herinneringen schatten zijn, die goed bewaard moeten worden, om met hun vreugde-naschemering wat licht te werpen over veel doffe levensplekken. Zij wist, dat haar lot van stil-beweenen in

eenzaamheid zoo algemeen was, dat lichte jeugd-illuzies meestal slechts gekocht worden voor veel tranen.

Wat was hij veranderd. En wat was zij zelf veranderd. Wat was 't al lang geleden! De ontmoeting van vanmiddag had haar geen pijn gedaan. Maar geen genoegen ook.

Ze voelde zich nu vooral zoover af van dat verleden.

De strijd van 't leven, de strijd om 't bestaan was voor haar zoo zwaar geweest. Ze leunde moe achterover in haar stoel.

Daar werd aan haar kamerdeur getikt. De meid bracht een brief, voor haar die juist gekomen was.

Het was van hem.

De ontmoeting had hem zooveel pleizier gedaan.

Hij wou zijn dochtertje wel graag les laten geven door haar. En hij zocht ook een geschikte school voor het kindje, maar hij had geen kennissen, die van die dingen op de hoogte waren. Zij was dat misschien beter. Of hij haar wel eens om raad mocht komen vragen?...

.....

O zeker - ze zou het doen.

En dan...

Was er nog iets, dat haar bond aan dat verre verleden?

Ze peinsde voort - maar nu met de handen voor de gesloten oogen.

Het was Nieuw-jaars-morgen.

Hij stond in haar deur-post, bleek.

En zij, voor haar tafel, even bleek over zijn onverwacht, vroeg komen.

Hij had ze opgedragen aan zijn kind, die groote vraag, die was als een bede om vergeving, als een belofte van zegen voor wat daar schuldeloos was geleden.

Zijn rein, onschuldig kind kòn dat misschien.

Nonnie in haar wit wintermanteltje leek wel een vlinder in de zomer-siddering van hun zielen.

Zij kende geen aandoening of verlegenheid op dit oogenblik.

Ze lei de prachtige Nizza-rozen, die ze in haar handjes had, voor háár op de tafel neer, klom op den stoel, die leeg stond, pakte in haar korte armpjes dat zacht-bleeke, blonde hoofd en vroeg vroolijk en duidelijk:

‘Mama - pa zegt - ik tegen u moest zeggen: God zegen' u.’